

Szathmári István

A FÁJDALOM

A fájdalom háza lettem, igen, mindenféle nyavalya költözött belém, apró, halk nyilallás, afféle tavaszi bimbó, meg alattomos, sunyi zsongás, szétfolyó zsibbadás, ciklikusan erősödve persze, mert nő vagyok?, meg hars, hangos, ordító szúrás, döfködés, hogy a szemem könnyedzik belé, és már kiáltok én is, artikulálok vészesen, a szenvedés rezonőrje lettem, a francba, a francba is, igen, és tartom a vállam, a kezem, hogy ne fájjon úgy, annyira, ne, de már a lábamban tombol, tombol, a csoda tudja, érti, miféle dolog, és nézek ki az ablakon, és látom, látom, fehér az idő, havazik, havazik szépen, és a fagy is ott van a bokrok meg a fák mögött, de bennem, akárha parazsak égnének, kicsi, kicsi máglyák a bőröm alatt. És akkor nyúlok a pohár után, pedig gyógyszerek, orvosságok, üvegcsék tartalma munkálkodik bennem, iszom a meggyitalt, mert a likőr, a likőr a kedvencem, az enyém, de így, így átverve, -szögezve, kifeszítve, latorhoz méltón, így más egészen, igen, és öntöm magamba, akárha dézsából folyna, de nem érzem az ízét, az édeset, azt a rafináltan bordót, pirosat, csak a hidege, jege jön belém, és észleli, persze, hogy észleli, tapasztalja a torokom, jaj, jaj, a fájdalom gyárává lettem, raktárává, igen, és a mellem hullámozik, zihál, hol fönt van, hol lent, és tengerek fövénye jut az eszembe, és a csendesen fújdogáló tengersós szél, a vízből fel-felbukkanó ezüstös hal, ahogy repül, repülne még, meg a bronzsínű testek a parton, felfedvén mindent, mindeneket, amit csak lehet, mi megtörténhet, igen, és hogy azt nézni, követni jó, és már sírok, sírok, mert mást én nem tehetek.

De hát feküdni is kell, aludni tán. Fogom a párnám, kapaszkodom, azonban a bennem lévő métely, mocsár húz, mar, rabol engem nagyon, és nincs édes álom, tavaszillatú, kiserdei törökmézízű vigadalom, s már a falnál vagyok, pontosabban a falon, tapadok, megtapadok én, mint furcsa élőlény, élőlények teszik, és érzem a téglák kemény testét, a kiáradó testhőmérsékletet, és tudom, tíz téglalapból állok, vagy esetleg tizenegyből, ha befaloznának, jó is volna tán, csak a mellem, a mellem maradjon kint, szabadon, könyörögnék, mint a szopta-

tó anya ama régi, ősrégi balladában, mert azért, mert azért még, de nem, nem, ez az én létem már semmire sem képes, csikorgatom a fogam, dörzsölöm a szemem, a lábammal a levegőbe rúgok, de csak a dobogást hallom, a riadtat, ott belül, és felkelek az ágyból, gyújtom a villanyt, és látom, megrepedt a fal, a patyolat, de már ez sem érdekel.

Másnap a kórházban tornásznom kellett, vagy húsz éve nem voltam tornák termeiben, húsz éve nem éreztem ezt a sajátos, összetéveszthetetlen szagot, ezt a fanyar acetonos levegőt, nem láttam bordásfalat és bakot, és égő, perzselő nyakkal, tartással követtem a lelógó kötelet, amit annyira, de annyira utáltam én, ma sem tudok kötélre mászni, ma is csak a sírás jut az eszembe róla, de sajna, sajna, nem ez az egyetlen forrás, pedig jó volna, jó, és az ablakok magasan vannak, és időnként fehér ruhás alakok bámulnak be rajtuk, fogalmam sincs, hogy hogyan, hogy kerülnek oda, és a vékony tornatanárnő arca szigorú, végső soron mindene az, kimért és pedáns, és a szeme csak fénylik, és vezényel, dirigál, parancsol peckesen, kell ez nekem, mondom, talán túl hangosan is, igen, persze, hasít bele a csendbe, hogy szinte megfagyott minden, még a fájdalom is, az enyém. És jó volt így egy darab ideig, ebben a dermesztő hidegben, már-már sarkkörüi állapotban, mert éreztem, világos volt, más is van, más is, igen, de már jött, masírozott, elszántan kereste újból a helyét mindenféle kés, tőr, vasdorong bennem, és hát adtam, megadtam magam. És a tanárnő csak vezényelt, irányított magabiztosan, és láttam, mert akartam, csipkés, vajszerű melltartója van.

Az öltözőben rengetegen voltunk, szinte hullámoztunk odabenn, a közeli folyosókon könnyűléptű fiúk és lányok sűrögtek-forogtak, mint később megtudtam, a masszörök ők, kicsiny fülkékben, szepárékban teszik a dolguk, mosolyognak, csevegnek közben, akárha vakációznának valahol messzi, távoli vidéken, és ropog a csont, jajong az izom, szalagok kelnek eszeveszett iramra, és mindenféle kenőcs, krém szaga terjeng a fehérre festett kis szobák, ha lehet így mondani, még fehérebb levegőjében. És még rádió is szól, és hangosan nevetnek, ha valami arra érdemesült hangzik el, igen, mert mentem én is hozzájuk, hasrafektettek és félig lehúzták a bugyim, és esett nekem az ügyeletes éppen, dögönyözött nagy, puha kezeivel, és hát néha oly helyekre is elvándorolt az ujjja, amelyekre máskor irtó érzékeny voltam, de most csak a sötétség lakozott bennem, tompa riadalom.

De azért a távolban, nagyon halványan ugyan, de láttam, látni véltem a nyarat, a szigetet, ahol exférjemmel nyaralgattunk majd min-

den évben, hosszú hajútak és csillagos, csillagos az ég, meg a homok, amelyben olvad, elolvad a lábad, a tested, ott volt valahogy mindez a szemem előtt, furcsa átérzésként, igen, a férfi, aki egy nőt gyúrt, gyúrogatott a fodrozódó kék víz mellett, hosszú, szép ujjai voltak, és futottak, szaladtak, nyugodtak a napbarnította testen, és bejártak, becserkésztek mindent, és csak nem akart vége lenni ennek, és a nő hangosan nevetett és a barátja is, aki ott feküdt mellette, és a hosszú ujjú férfi is nevetett, és a comb, az ágyék, a mell megmozdult vadul, és én csak néztem, néztem ezt a hömpölygő tengeri csendéletet, és éreztem, átforrósodom nagyon, és mentem, futottam a vízbe, és úsztam, úsztam hosszasan a mindig kék felé. És jött utánam a férjem, és megfogta a derekam az áttetsző vízben, és kemény férfiassága belém hatolt, és jó volt akkor nagyon, nem is tudom, miért is váltunk el, igen, és fehér fogain csillogott a nap, és öntudatos, barna nyelve a számba hozta a tavaszt. És utána úsztunk még egy darabig, majd kifeküdtünk az izzó, fehér homokra, és én azt hittem, nem gondoltunk, nem gondoltunk semmire.

Csak hittem, persze, mert egyik este, mikor a retzinák után az ismerős parti sziklákhöz értünk, láttam, hogy a férjem észreveszi a nőt, kinek akkor csak úgy remegett, viháncolt mindene a szép, hosszú ujjak alatt, és tett is felé egy pár bizonytalan lépést a sziklák tövében, de meggondolta magát és megállt, és hirtelen engem is elkapott valami, valami eddig csak nagyon távolról ismerős érzés, hogy ne mondjam, már-már izgalom, és megfogtam a kezét, és húzni kezdtem arra, de úgy állt, akár egy cövek.

Es napokig nem szóltunk egymáshoz, pedig tudtuk, annyi, de annyi minden szorult, szorult belénk. Mint nekem később a nejlonnal befuttatott ágyon a fehér szeparében, ahol fekszem, feküdtem, mint valami elaggott, volt, megsemmisült tárgy. Rengeteg szúrás, döfés meg hasonló volt bennem, légiók, hadseregek masíroztak szépen, szabályosan, akárha valami parádén volnának marsallok meg elnökök előtt, és nem szűntek, semmisültek meg, hiába futottak, szaladtak tetemen az ujjak, hiába csendült fel mind többször a gyöngyöző nevetés, hiába kértem, könyörögtem, fohászkodtam én.

És akkor ott a nyárban a férjem mégis megtörte a csendet, és mondott egy-két dolgot, ami szerinte nagyon őszinte volt, és azt hitte, jó ez így bizony, és mászott rám vagy feküdt alám újból, mintha ez az egész más lenne most, de nem voltam benne, nem tudtam, akartam viszonzni én, valahogy elértem egy pontra, ahonnan már nem volt visszaút.

Persze a parti szikláknak ehhez nem volt közük, a fővenynek sem és a napnak se, igen, pontosabban nem úgy, ahogy ezt gondolná az ember, mindenesetre előbb visszatértünk, és el is váltunk gyorsan, szinte, mintha hajsolt, sürgetett volna bennünket valami belső-külső erő, eszeveszetten, erőszakosan. Talán így is volt, nem tudom.

És akkor egy ideig csend, majd kezdődött mindenféle kapcsolat meg sport, maratonfutás, biciklizés, evezés a Dunán, kimerítő kocogás a környező hegyekben, közben nagynéni lettem meg minden, és múltak az ünnepek, a díszes napok, és hirtelen ott terem, pontosabban itt, a fájdalom, minden magyarázat, előjel nélkül, Istenem, a fájdalom háza lettem, raktára, bizony, és fekszem a fehér szeparéban, a fehér, nejlonnal áthúzott ágyon, és nyögök, már-már kiabálok én, és a könnyűléptű fiúk, lányok csak kacarásznak szépen, bugyborékol belőlük a jókedv, és vízcsobogást is hallok, puffanásokat a közeli kicsiny medence felől, és feltűnik a szigorú, szőke tanárnő arca, és a szeméből most se olvasok ki semmit, semmit, mi lesz velem, kérdezném, de már engem sem érdekel.

És utána megyek az utcán, mint egy járni tudó, összeroskadt ház, olyan vagyok, igen, és süt a nap és sziporkázik minden, lenni kell, szuggerálgatom, és érzem magamon a krémek, kenőcsök erős illatát.

Élet és Irodalom, 2003. június 27.

SZATHMÁRI ISTVÁN (1954, SZABADKA) SZIRMAI KÁROLY-DÍJAS PRÓZAÍRÓ